

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1515/2021
03.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници из породичних односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драгана Филиповић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Иван Татић, адвокат из ..., ради развода брака и вршења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 375/20 од 22.10.2020. године, на седници одржаној 03.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 375/20 од 22.10.2020. године.

Образложење

Основни суд у Старој Пазови, пресудом П2 338/18 од 21.11.2019. године, разведен је брак закључен у Сремској Митровици 12.05.2013. године, између туженог ББ, рођеног .... године у ..., од оца ВВ и мајке ГГ, рођене ГГ1 и АА, рођене АА1, рођене ... године у ..., од оца ДД и мајке ЂЂ, рођене ЂЂ1, на основу члана 41. Породичног закона Републике Србије (став први изреке). Малолетну децу парничних странака ЕЕ, рођеног .... године и ЖЖ, рођену .... године поверио је мајци АА, која ће самостално вршити родитељско право над малолетном децом (став други изреке). Обавезао је туженог да на име свог дела доприноса за издржавање мал. деце плаћа месечно и то сина ЕЕ, износ од 7.000,00 динара, а за издржавање ЖЖ износ од 10.000 динара, уплатом на текући рачун законске заступнице деце, тужиље као мајке (рачун ближе одређен у изреци), сваког 01. до 10. у месецу за текући месец, почев од 23.04.2018. године, као дана подношења тужбе (став трећи изреке). Одбио је тужбени захтев тужиље, са вишком тужбеног захтева преко досуђеног износа на име издржавања (став четврти изреке). Укинуо је привремену меру одређену решењем тог суда П2 338/18 од 03.12.2018. године, којом је одређен начин виђања између туженог и малолетне деце (став пети изреке). Одлучио је и да свака странка сноси своје трошкове (став шести изреке).

Основни суд у Старој Пазови, допунском пресудом П2 338/18 од 07.08.2020. године, делимично је лишио родитељског права туженог у погледу одржавања личних односа са малолетном децом ЕЕ и ЖЖ (став први изреке). Исправио је пресуду тог

суда П2 338/18 од 21.11.2019. године (на начин ближе одређен у ставу другом изреке) и одлучио да свака странка сноси своје трошкове (став трећи изреке).

Апелациони суд у Новом Саду, пресудом Гж2 375/20 од 22.10.2020. године, одбио је жалбу туженог и потврдио пресуду Основног суда у Старој Пазови П2 338/18 од 21.11.2019. године, која је допуњена и исправљена пресудом истог суда П2 338/18 од 07.08.2020. године, у побијаном делу, којим је одлучено о висини доприноса туженог дечјем издржавању и у делу којим је одлучено о делимичном лишењу родитељског права туженог у погледу одржавања личних односа са малолетном децом.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права, прекорачења тужбеног захтева и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС, 55/14, 87/18 и 18/20) и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП. У ревизији се указује на битну повреду одредаба парничног поступка учињену у поступку пред другостепеним судом из члана 374. став 1. ЗПП. Међутим, према оцени овога суда, у том делу наводима ревизије се не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су 12.05.2013. године закључиле брак у Сремској Митровици и у браку је рођено двоје деце: ЖЖ .. године и ЕЕ ... године. У почетку су односи између супружника били складни, али до поремећаја у брачним односима је дошло крајем 2017. године и фактички је брачна заједница прекинута 10.03.2018. године и од тада више није настављена. Тужила је 03.04.2018. године поднела тужбу против туженог за одређивање мере заштите од насиља у породици, поводом које донета пресуда П2 74/18 од 26.04.2018. године (правноснажна 11.06.2018. године), којом су изречене мере заштите од насиља у породици и забрањено туженом да се приближава тужили и да на било који начин комуницира и узнемирава тужилу и да се уздржи од сваког дрског, безобзирног и злонамерног понашања којим се угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство тужиле и одређено да ће мера трајати дванаест месеци. Туженом је у кривичном поступку пресудом К 305/18 од 18.07.2018. године, изречена условна казна, тако што му је утврђена казна затвора у трајању од четири године, условно на две године. Дана 19.04.2019. године покренут је поступак П2 173/19, ради продужења мере заштите од насиља у породици и у том поступку 07.05.2019. године је донета привремена мера, којом је туженом забрањено приближавање тужили на удаљености мањој од десет метара, како у простору око места становања, тако и у простору око места рада и забрањено му да на било који начин узнемирава тужилу. Пресудом П2 173/19 од 31.05.2019. године (правноснажном 28.06.2019. године), продужене су мере заштите од насиља у породици, које су одређене претходном пресудом и то на период од дванаест месеци.

После фактичког прекида брачне заједнице, тужилца је са децом отишла да живи у кући својих родитеља у ... . Она је запослена у ... у ..., ..., зарађује месечно 58.722,63 динара и подигла је потрошачки кредит од 180.000,00 динара. Тужени је запослен у ... у ..., зарађује месечно 47.199,77 динара и отплаћује кредит код „... банке“. Тужени од непокретности поседује двособан стан у ... . Тужилца добија родитељски додатак у износу од 6.430,00 динара, а од јуна 2018. године у износу од 10.000,00 динара и тај додатак ће примати док дете не напуни ... године живота. Тужилца нема непокретне имовине. Тужени од престанка брачне заједнице плаћа за издржавање обоје деце износ од 20.000,00 динара Потребне мал. ЖЖ, која је стара ... година, износе 17.000,00 динара месечно, а потребне мал. ЕЕ, који има ... месеца, износе 12.000,00 динара и односе се на храну, одевање и личну хигијену. Модел виђања малолетне деце са туженим као оцем је у току првостепеног поступка суд одредио привременом мером, али је од стране Центра за социјални рад у Старој Пазови достављен извештај од 25.04.2019. године, у коме се наводи да је приликом реализације виђања у контролисаним условима у просторијама Центра, тужени поново извршио насиље према супрузи и својим понашањем узнемирио и уплашио малолетну децу која су бурно реаговала, плакала, била видно уплашена, а онда је тужени прилазио тужилци и стегао је, клекао на под и поново стегао у пределу ногу, она је почела да плаче и то је узнемирило мал. ЕЕ кога је држала, па су интервенисали радници Центра, а тужени је све време понављао да њих (њега и АА) само Бог може раставити и понављао: „Што је Бог створио, то нико на земљи не може раздвојити“. После тога, тужилца није довела децу у Центар за социјални рад ради реализације модела виђања.

Према налазу Комисије вештака Клинике „др Лаза Лазаревић“ (др Бојана Савић, спец. психијатар и породични психотерапеут, др Јелена Средановић, спец. психијатар и мр сци. Татјана Суботић, спец. медицинске психологије), тужени показује мањак капацитета не само за разграничавање родитељске и партнерске улоге, већ и немогућност прихватања аутентичности жеље супруге да прекине брачну заједницу, па иако деклараторно сагледава позитивне аспекте на релацији мајка – деца, руководи се искључиво својим виђењем ситуације и формираним ставовима, којима подређује свеукупни значај и комплексност родитељства. Комисија вештака је закључила да тужени болује од душевног поремећаја из групе психотичних поремећаја, актуелно процењених као недиференцирано неорганска психоза (...), те да је потребно туженог упутити у психијатријску установу на лечење. Комисија вештака је закључила да ће по успостављању ремисије и процене лекара да је успостављена контрола понашања, бити могуће вршити процену будућег модела контакта оца и деце. Како тужени према тужилци и пред децом испољава понашање које је у складу са његовим психичким стањем и уверењима и он често губи контролу понашања, због је чега лечење туженог неопходно, то су у овом тренутку контакти деце са оцем ризични за децу због њихове трауматизације.

Центар за социјални рад у Старој Пазови се изјаснио да нису испуњени неопходни услови за остваривање контакта оца и мал. деце, по било ком моделу виђања, чак ни у контролисаним условима због његовог нарушеног менталног здравља, а које га према психијатријској процени дискредитује у вршењу родитељског права, тј. умањује његову способност да одговорно и у складу са најбољим интересом малолетне деце врши родитељску улогу у погледу остваривања контакта са малолетном децом. Центри за социјални рад у Старој Пазови и Сремској Митровици сагласили су се да туженог треба делимично лишити родитељског права, али су они предложили да то

буде у погледу одлучивања о издавању путних исправа за децу, давања сагласности да деца могу путовати у иностранство, у делу образовања, предузимања већих медицинских захвата над децом, промене пребивалишта и располагања имовином деце веће вредности.

Првостепени суд је прихватио део предлога који се односи на одржавање личних контаката мал. деце са оцем, дајући разлоге које је прихватио и другостепени суд.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилна је одлука о висини доприноса туженог издржавању деце и о делимичном лишењу родитељског права туженог у погледу одржавања личних односа са малолетном децом, због чега нису од утицаја на другачију одлуку овог суда наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 272. став 2. Породичног закона („Службени гласник РС“, број 18/05, 72/11 и 6/15), је прописано да, ако родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу, о висини доприноса за издржавање од стране другог родитеља и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељем доноси суд.

Према томе, како су се у конкретној ситуацији нижестепени судови руководили најбољим интересом малолетне деце и одлуку о делимичном лишењу туженог вршења родитељског права у погледу одржавања личних односа са малолетном децом, донели на основу члана 82. Породичног закона, тако што су ценили налаз Комисије вештака Клинике „др Лаза Лазаревић“, понашање туженог и извештај Центра за социјални рад, а одлуку о доприносу издржавања малолетне деце донели на основу одредби члана 160. и 162. став 3. Породичног закона, имајући у виду потребу малолетне деце и могућности туженог као дужника издржавања, узимајући у обзир и могућности тужиље као мајке, то су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Нису од утицаја на другачију одлуку овог суда наводи ревизије којима се указује, да је тужени запослен, радно способан и потпуно пословно способна особа подвргнута многим самоиницијативним лекарским прегледима који потврђују његово психичко здравље, да више од годину дана нема никакав контакт са својом децом, па чак ни у контролисаним условима, имајући у виду налаз Комисије вештака Клинике „др Лаза Лазаревић“ и предлог Центра за социјални рад, као и извештај у коме је наведено да је приликом реализације виђања у контролисаним условима у просторијама Центра тужени поново извршио насиље према супрузи и својим понашањем узнемирио и уплашио малолетну децу, која су том приликом бурно реаговала, плакала и била видно уплашена.

Другостепени суд приликом доношења побигане другостепене пресуде није прекорачио тужбени захтев.

При том, није неопходно даље детаљно образлагати ову пресуду којом се ревизија одбија као неоснована, већ се тужени као ревидент упућује на образложење

побијане пресуде да се непотребно не би понављало, у смислу одредбе члана 414. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 414. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић